

Motion till riksdagen 2012/13:Sk249

av Irene Oskarsson (KD)

Underhåll av kulturhistoriskt intressanta näringsbyggnader

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av lagstiftningen när det gäller kulturhistoriskt intressanta näringsbyggnader.

Motivering

På den svenska landsbygden finns många kulturhistoriskt värdefulla större mangårdsbyggnader som vittnar om gångna tider och som är en viktig del av vårt svenska kulturarv. Byggnaderna är ofta av herrgårds- eller slottscharaktär, och de flesta är i privat ägo. Boytan är efter dagens behov klart överdimensionerad, och husen många gånger svåra att nyttja för dagens behov.

Byggnaderna har också ett onormalt stort underhållsbehov på grund av byggnadernas storlek och höga ålder. De måste generellt underhållas med äldre byggnadstekniker och traditionella byggnadsmaterial och ofta krävs specialkunskaper. Underhållskostnaderna utgör därför en stor belastning på den övriga verksamheten. Att inte nyttja dessa byggnader leder samtidigt till förfall av det kulturhistoriska värdet. Man kan givetvis tänka sig att staten löser in dessa byggnader och förvaltar dem i likhet med andra byggnadsminnen som staten själv äger. Dock blir det synnerligen kostsamt att både äga och förvalta dessa byggnader – en statsfinansiell omöjlighet. Det är dessutom påvisat att privata ägare genom tradition, kunskap och intresse har väsentligt större motivation att underhålla en ägd kulturhistoriskt intressant byggnad.

Byggnadernas stora kulturhistoriska värden har stor attraktionskraft för bygden och för den allt ökande kulturturismen. Men besöksmålen bygger på att byggnaderna är väl underhållna så att de kan visas upp.

Fel! Okänt namn på

De stora byggnaderna är oftast klassade som näringsfastigheter med tillägg bostad. Detta medför att mervärdesskattedelen av underhållskostnaden inte är avdragsgill.

Staten ska inte äga kulturhistoriskt intressanta byggnader i mer än nödvändig omfattning. Däremot har staten ett långsiktigt ansvar för att vårt kulturarv inte förfaller och att det vidmakthålls kunskap om skötsel, underhåll och traditionell hantverksteknik.

Det svenska kulturarvet är en del av det europeiska. I flertalet av de europeiska länderna finns regler där fullt avdrag medges för underhåll av historiskt värdefulla byggnader. Det ligger också i svenska statens ansvar att ge rimliga villkor som inte medför påfrestande budgetbelastning. Staten ger i dag kulturmiljövårdsbidrag till antikvariska underhållsinsatser via länsstyrelserna. Dessa medel är mycket begränsade och ska i dag täcka allt större områden trots uteblivna höjningar. Om avdrag för mervärdesskatt medges för de kulturhistoriska näringsfastigheterna skulle behovet av dessa bidrag på sikt minska. Men även vid beviljade anslag bör staten även fortsättningsvis inte ta moms.

Dagens lagstiftning gällande momsavdrag för kulturhistoriskt intressanta bostäder som klassas som näringsfastighet bör mot denna bakgrund ses över. Jag anser att lagstiftningen samt tillämpningen av mervärdesskattelagstiftningen för näringsfastigheter behöver ses över i syfte att för det första möjliggöra ett kontinuerligt underhåll och bevarande av vårt kulturarv, och för det andra minska kostnadsbelastningen på vårt kulturarv genom att ge långsiktiga spelregler.

Förbättrade förutsättningar skulle röra ett litet men kulturhistoriskt oerhört värdefullt byggnadsbestånd och skulle innebära en begränsad utebliven skatteintäkt. Det skulle dock med råge kompenseras av de skatteintäkter som den ökade kulturturen skulle generera.

Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 2 oktober 2012

Irene Oskarsson (KD)